

KÖSZEK ÉS VIDÉKE

Magyar Nemzeti Múzeum Budapest
Kötelese példány.

ELŐFIZETÉSI ÁR egynegyed évre:

Helyben házhoz szállítva 16000 korona,
Vidékre postán 22000 korona.
Külföldre egy évre 3 dollár (50 szokol).

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 28.

nyitási ára 2000 korona.

Hirdetéseik millimétersorokként 300 R.
számlatartók.

Péter és Pál napján.

A beborult magyar égbolt egy verőfényes napja Péter és Pál apostolok ünnepe. A ködös, borus eget ragyogó napfény váltja fel a ridegséget a természet is éltető meleggel cseréli.

A mi napunk, mely meleg verőfényt derít az agyonbusult magyar egére, kettős, mert kettős aratást hoz. Ilyenkor kezd a gazda buzája, rozsa aratását, látja a jól művelt földje bevetett magvának termését, gyümölcsét.

Minket ma, mint kulturvárost, a földművelő öröme mellett elsősorban a másik aratás, kis és nagy diákjaink évszázó kaszálása érdekel.

Ma zárulnak le az iskolák kapui. Az iskola küszöbét átlépő gyermek arcáról az öröm pirja sugároz. Boldogan szorongatja bizonyítványát hóna alatt, melyben egy évi verejtékes, nehéz munkájának gyümölcsét őrizi.

Megelegetően megy haza a legtöbbje, hogy örömet megossza hozzátartozóival, átadhassa magát a jól megérdemelt vakáció csendes, erősítő nyugalmának. De erre az erősítő, pihentető időre tényleg szüksége is van, mert a mai diákélet teljesen más, mint volt a miénk, de még csak azoké is, akik azelőtt tíz évvel végeztek.

Akkor is volt szegény diák. Volt diáknyomor, de a maihoz hasonlót elképzelni sem tudunk. Ma a kis és nagy diák élete legnagyobb részét nélkülözés. Még az ugynevezett jobbmódúaké is. Nincs részük abban a sok jóban, melyet mi élveztünk. Sorsuk napról-napra rosszabb, mert rosszabb a középosztály sorsa, amely osztály mindig hathatós támogatója volt a diákseregnek. Hősök ők ma, kik mellett nem szabad közömbösen elhaladnunk s legalább, ha már többet nem adhatunk nekik, a mai napot szenteljük az őm tisztelésükre s lelkiileg juttassuk nekik mindazt, amit tőlünk elvárhatnak, mert ők a mi reményeink, a mi jövőnk. Nélkülük nem tudnánk már bizni sem, hogy hazánk, szegény megcsönkített hazánk egyszer ismét nagy lesz...

De nemcsak a diákok hősök. Hősei a mai kornak a szülők is, akik megvonva maguktól még a keveset is, ami nekik még jut, hallatlan erőfeszítéssel azon vannak, hogy gyermekeiket a magyar kultúra minden áldásában részesíthessék. Küzdenek, nyomorognak, csakhogy gyerme-

keiket taníthatassák. Ezek előtt a névtelen, szelény hősök előtt kell ma szintén meghajtanunk az elismerés zászlaját, mert nélkülük nem volna diákság, nem volna kultúra és nem lenne szellemi aratás. A szellemi aratást, a jó aratást pedig mindennél többre kell becsülnünk, mert országunkat elnyomó szomszédaink felett már csak ebben az egyben, a kulturfőenyünkben van meg a külföld előtt az erősségünk.

Ezért verőfényes, ezért ragyogó nap a mai. Ahol ilyen hősök vannak, ahol a szülők és diákok megküzdve minden nehézséggel, bánattal és nyomorral nem hagyják cserben a kultúra zászlaját, hanem azt lépésről-lépésre előbbre viszik, ott nincs ok a csüggedésre, ott nem kell félnünk a jövőtől, ott van remény, van bizalom és... lesz biztos siker is. Erre az eljövendő biztos aratásra, a nagy leszámolásra kérem a mai napon a magyarok Istenétől áldását. Lóránt Gy.

A lapbetiltás.

Rendes, nyugodt időkben semmi szükség sincs a sajtó megrendszabályozására. Olyankor az újságírók önfegyelmezése, felelősségérzete s a közönség fegyelmező kontrollja elég biztosíték, hogy a szabad sajtó hatalmas fegyverével oly visszaélések ne garázdálkodjanak, amik a közrendre és köznyugalomra veszélyesek.

A háboru elvesztése s a forradalmi katasztrófa óta közállapotaink abnormisokká torzulnak, aminek sajtónk nemcsak tükrévé lett, hanem szélsőséges orgánumaival izgató szervé is vált, mely nemritkán a gyújtogató tükrök funkcióját végezte s személyek ellen való kirohanásaival, becsületlen tipró rágalmakkal, botrányhajhászattal a legalacsonyabb fajtau terrorizmust kezdte gyakorolni közéletünk fölött.

Ennek a kalózkodásnak véget kellett vetni. A magyar közvélemény egyeteme, a politikai pártok és kevés kivétellel, társadalmunk színe-java kívánta a kormánytól a szükséges iniciatívát, hogy eddigi sajtótörvényünk felülvizsgáltassék s a sajtószabadsággal való visszaélések szigorítva torlattassanak meg.

A Bethlen-kormány igazságügyminisztere e közszükségnek kívánt eleget tenni a büntetőjogi novellával, mely a súlyosabb sajtóvétségeket bü-

tényé minősíti s a megtorlást a kriminál-kodex keretében szigorú szankciókkal látja el. Van e törvényjavaslatnak egy gyökeres intézkedése is, mely nemcsak oda tendál, hogy a sajtóvétség, kellőleg megtoroltassék s a sajtókalózkodásnak vége vessék, hanem azt is kombinációba vette, hogy a visszaesés lehetőségének elejét vegye. Ez a lapbetiltás.

Némely oldalról ezt a kemény rendszabályt sokalják, rosszalják és ellene elvi harcot kezdek. Kifogásaik azonban nem helytállóak.

A háboru kitörésekor az összeomlás követő kritikus időkben a kivételes hatalmat statuáló törvények nemcsak életbeléptették a lapbetiltáshoz való jogot, hanem annak gyakorlását ráruházták a végrehajtó hatalomra: a felelős kormányra. Az új novella most ezt az ultima ratiót kiveszi a kormányzat kezéből, melynek összetételében az alkotmány szelleme szerint idővel változtatnia kell. A judikatura egysége és állandósága érdekében a lapbetiltás kérdéseit főként a legmagasabb bírói tekintély: a pártatlan királyi Kuria fog esetenként határozni. Oly megoldás ez, amibe minden alkotmányhű honpolgár belenyugodhat.

HIRDETME NYEK.

2884/1924 szám. — Felhívom mindazokat, kik a várostól az árokpartok és kisebb területek 1924. évi fűterítését árverésben megvesseik, hogy a vételárat f. évi június hó 30-ig fizessék be, mert ellenkező esetben a vételár behajtása iránt a város a szükséges lépéseket azonnal megfogja indítani.

4562/1924. szám. Közhírré teszem, hogy a földművelésügyi miniszteriumnak a növényvédelem szolgálatában álló kísérleti állomások és egyéb mezogazdasági intézetek díjjegyzékének megállapítása tárgyában kibocsátott rendelete Városhaza 8. számú szabályában betekinthező.

Jambrits Lajos polgármester.

Ipartestületi közlemények.

Az ipari kontárkodás megakadályozása céljából a napokban a Keresk. miniszteriumban miniszterközi ankét volt, az ankét elhatározta,

A sárga-fekete világból.

(Önkéntes nemzeti kölcsön 1854-ben.)

Fenti cím alatt megjelenő cikksorozatnak első száma.

Midőn a proletárdiktaturának bukása után a pénzt lebeléygezték, a legtöbb ember elégedetlenkedett és — mint ilyenkor már szokás — ha valami nincs a mi kedvünkre, úgy magyar virtus módjára korholta a magyar kormányt. Ha kifogytunk az argumentumból, hát rendszeresen másokon szoktuk haragunkat, bosszúságunkat kitölteni, legtöbbször a kormányon, mely elég gyakran nyul adózó polgárainak zsebébe. Csak kevesen ismerték be, hogy a pénzlebeléygezés szükségszerű fináncoperáció, az első fináncművelet, a pénzügyi helyzetnek oly sürűen hangoztatott konszolidálásához. Szó sincs róla, a pénzlebeléygezés erőszakos intézkedés volt, de kényszerhelyzetben nem szoktunk rendkívüli eszközökhöz nyulni? Ha hiba történt, csak az volt a hiba, hogy kormányunk e császárvágást már előbb nem ejtette meg. Önként nem áldozott volna senki. Egy fillért sem.

A kényszerkölcsön nem az új korszak találmánya. Már a bécsi hatalom élt vele, 1854-ben, csakhogy akkor önkéntes nemzeti kölcsön-

nek nevezték. Csak a nevek változtak, de ugyanaz. Ez állam gépezet meg nem álhat. Tekintsünk tehát vissza és nézzük át az önkéntes nemzeti kölcsönre vonatkozó iratokat és ismerjük meg az akkori fináncműveleteket, melynek minden részletét gyűlölték Magyarországon.

Ausztria 1854-ben ép olyan kényszerhelyzetbe jutott, mint volt édes hazánk 1920-ban, elfogyott a pénze és pénzével a hitele is. Oly zilált volt akkor Ausztriának pénzügyi helyzete, hogy nem kaphatott sehol méltányos feltételek mellett — kölcsönt. Még fennállásában sem igen bíztak, oly ingatag alapon állott. E desperatus helyzetben gondolták ki Bécsben az önkéntes nemzeti kölcsönnek jegyzését, mely, ha most megbíráljuk, annyiban volt a magyarországra sérelmes, mert e célra adott milliókat édes hazánknak érdeke ellen, sőt kárára használták fel. „Lásd édes magyarom, úgy bánnak el veled, mikor nem vagy szabad, független és erős!”

A császári potentst, mely 350-500 millió önkéntes kölcsönnek jegyzését rendelte el, 1854 évi június hó 26-án jelent meg. E császári patensnek végrehajtása tárgyában Lukinich, Vasvármegyének akkori főnöke Schlamatinger And-

rás Köszeg szab. kir. város polgármesteréhez bizalmas rendeletet bocsátott ki, melynek érdekes részletei a következők:

E fináncműveletnek keresztülvitelével nem a bankokat bízták meg, hanem a közigazgatási tisztviselőket, mely ráánk nézve igen nagy megtiszteltetés. A patensnek egyöntetű végrehajtása tárgyában július 18-án tiszti értekezletet fog tartani, mint amely értekezletet tartottak előzőleg a soproni helytartóságnál — a megyei főnökök meghívásával. Itten megállapították, hogy a soproni helytartóság alá tartozó közigazgatási területre 16 millió forint quótát vetnek ki, mely quótából Vasvár-megyére 3 millió esik, mely 6 even belül évi 600.000 forint befizetéssel törlesztendő.

Hogy a jobb módú községekre, magán-egyénekre s földbirtokosokra mennyit fognak kivetni, hogy ezáltal a kevésbé tehetősebb fizető egyén közt a fizetési arány megállapíthatassék, az a tiszti értekezlet tárgya lesz.

A járási tisztviselőknek feladata — szó szerint közlöm — mindent kigondolható módon elkövetni, hogy azon felhívás, melyet ő Felsőge a mi legkegyelmesebb császárunk s urunk ezen fölötté fontos ügyben, melynél a birodalomnak



— Mitől olyan zamatos a kávéja, Édesem?
— Egyszerű, csak UHU-kávéval van főzve.

Jó házból való fiatal tanoncoknak felvétetik RÓNAI F. Könyvnyomdájában, Köszeg, Várkör 39. szám.

Tanonc felvétetik Hacker Samu fűszerkereskedésében, Köszeg, Várkör 39. szám.
Kárpitostanonc felvétetik Muszli Sandor Jurtáls-tér.

MOST NYILT MEG:

Dömötör Jenő
bogáti malmának

lisztlerakata

Mindenféle liszt és örlés a legolcsóbb árban és prima minőségben.

Köszeg, Várkör 8. (Unger József fűszerüzlete mellett.)

Vasvármegyei Tejértékesítő
Részvénytársaság

tej- és tejtermék üzlete

Naponta pasztörizált édes tej, forralható másodtej, iró, túró trappista és ilmitzi sajt

„Sabaria csemegevaj”
kapható

Elektro Bioskop

a „Mulató” nagytermében
Szép idő esetén a kerthelyiségben

Műsor: Ma vasárnap, június 29-én

ANATOL (Lélekmentő)

Tragikomédia 9 felv. Fősz. Wallace Reid

Nagyrebecsült hölgyeim és uraim! E héten Budapesten

Csak az UDVARBAN

VI., Király-utca 32. szám alatt

az olcsó maradékvásáriban eladásra kerülnek:

5500 drb. tartós pamutvászonmaradék drb.-ja	13.640 K
2400 „ összevart pamutvászon lepedő	58.100 „
Csodaszép 120 cm. sz. női kelmék méterje	28.100 „
Férfiöltönyzövet, feltűnést keltő ár méterje	89.400 „
Selyemfényű kitűnő cloth méterje	35.800 „

U. m. remekszép kosztüm és velourkelmék, szintartó kánavász és zefírek, batisztschiffonok, bőrerős anginok, törülközők, delain és kékfestőmaradékok, szalmazsák és használt zsákok, minden elfogadható áráért

VESZÉK

Kossuth Lajos-
utca 19. alatt:

BUTORT:

szekrényeket, asztalokat, székeket, ágyakat konyhaberendezéseket, hálószoba- és ebédlőberendezéseket, mindenemű butorokat a legmagasabb áron.

RUHANEMÜEKET:

férfiöltönyöket, alsóruhákat, férfi- és női fehérneműket, szoknyákat bluzokat, női kabátokat, cipőket, kalapokat, szőnyeget, ágyneműket és paplanokat.

Mindenemű konyha- és díszedényeket, álmányokat veszek

ZSOLDOS TANINTÉZET

a legjobban készít elő magánvizsgákra.
Budapest, VII. kerület Dohány-utca 84. szám
Telefon József 124-47.

ALGEBRA és GEOMETRIA

a középiskolák teljes tananyaga, egyszerű nyelvezettel, bő magyarázatokkal megrendelhető.

ÖSSZEFOGLALÓ TANKÖNYV
a középiskola négy alsó osztályának tananyaga két kötetben megrendelhető.

Telefon:
József 118-50.

HASZNÁLJA KI MINDENKI

Telefon:
József 118-50.

VILÁGÁRUHÁZ

BUDAPEST VII., RÁKÓCZI-UT 42.

nagy occasió vásárárt.

Ferfidivat noppes	— — — —	á K	125.000	m.-je
145 cm. angol kamgarn-cheviott	— „ „	„	158.000	„
130 „ tisztagyapju kosztümszöv.	„ „	„	110.000	„
Duplaszéles ruhaszövet	— — —	„	47.980	„
Divatcsikos aljszövet	— — —	„	48.900	„
140 cm. széles nehéz Tricotselyem	„ „	„	228.000	„
Crépe de Chine (nehéz minőség)	— „ „	„	155.000	„
Taftalin divatszineken	— — —	„	82.000	„
Duplaszéles divatcsikos maroquin	„ „	„	62.000	„
Himzett batiszt különféle színekben	„ „	„	14.980	„
120 cm. széles színes grenadin	— „ „	„	24.800	„
Divatmintás cérnagrenadin	— — —	„	38.900	„

Himzett fehér függönybatszt	— — — —	á K	59 500	m.-je
Francia gyapjudelain, divatmintás	„ „	„	59 800	„
Ruhavászon, selyemfényű, mindenszin	„ „	„	42.900	„
Divatcsikos kosztüm- és ruhavászon	„ „	„	46.500	„
Ingfrench, divatmintás és csikos	— „ „	„	26.900	„
Ingzephir I-a minőség	— — —	„	28.900	„
Kelengyevászon	— — —	„	20 900	„
Kelengyeschiffon	— — —	„	23.700	„
Rouschpaplán	— — —	„	198.000 drb.-ja	„
Clottpaplán (jóminőség)	— — —	„	330.000	„
Házivászontörülköző	— — —	„	22 000	„
Flanellportörölő	— — —	„	15.800	„

Burberry, covercoat, valamint mindenféle divatselymekben, ágygarnitúrákban, szalon-takarókban óriási választék. Kreton, Delain, grenadin-maradékok minden méretben rendkívül kedvezményes árak mellett.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Köszegen.